

כתר התורה

ע"ש רבי יצחק אבוחצירא זצוק"ל

הרב יצחק יוסף שליט"א

בית ההוראה הארצי כתר תורה ע"פ פסקי מרן

פרשת פינחס תשפ"ו

העלון השבועי

מאמר השבוע

הרב אברהם רחמים

אם אין אני לי - מי לי!

זאת בסתר ובלחש, אלא אומר זאת בביטחון רב ובקול ברור, אפילו אדוניו המצרי - גוי ערל, שמע זאת ממנו היטב. ואף כאשר עמד לפני פרעה מלך מצרים אמר: 'בלעדי, אלוקים יענה את שלום פרעה! לא בכדי ההצלחה הייתה חלק בלתי נפרד ממנו.

על פי דברים אלה, ניתן לפרש את דברי הלל: 'אם אין אני לי - מי לי'. פירוש: אם אני לא משייך את כל מה ש'אני' עושה - 'לי' - אלא תולה זאת בקב"ה, אזי 'מי לי'. מי יוכל לגבור עלי? הרי אם אני נכשל, אין אני אשם, שהקב"ה עשה זאת. ואם אני מצליח, אזי זהו גם מואת ה'. לכן, כאשר 'ה' לי - לא אירא, מה יעשה לי אדם? וכו',

אולם, 'בשאני לעצמי - מה אני!' - כאשר אני לוקח את ה'אני' לעצמי, משייך את מה שהוא עושה לעצמו אני עשיתי... בניתי... הבנתי... שכנעתי... שידכתי... תולה את הכל 'בכוחי ועוצם ידי' אזי ה'אני' הזה לא שווה כלום, הוא בחינת 'מה' (ונחנו מה) לפי שהקב"ה 'משפיל' גאים עדי ארץ, וכמו שקראנו אצל משה, הוכרח לומר 'איני יודע'.

'ואם לא עכשיו אימתי' - דהיינו: תחושה זאת שהקב"ה מתלבש תוך מעשה ידינו, צריך להרגיש ב'הווה'. לא לומר 'הכל מואת ה' רק על דברים שהיו - בעבר, או דברים שיהיו - בעתיד, אלא על כל מה שקורה עמנו בכל יום ויום רגע רגע, צריך לזכור תמיד שהכל מכוח ה'. על כך מצווה התורה במפורש: 'וזכרת את ה' אלוך, כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל'.

בפרשה פרפרת קטנה: שמעתי רמז נפלא בענין הענוה והשפלות הנה המבצע האחרון נקרא 'עם כלביא' כאשר נתבונן בפסוקי התנ"ך נמצא כי המילה 'כלביא' מצויה בר"ת בתורה בנביאים ובכתובים ושלושתם מרמזים על ענוה ונתינת הגדולה והכבוד לקב"ה.

א. וידעת כי לא בצדקתך ה' יצלהך - נתן לך את הארץ הטובה הזאת לרשתה כי עם קשה ערף אתה: (פרשת עקב)

ב. רגלי חסידו חסידיו ישמרו ורשעים בחשך ידמו - כי לא בכח וגבור איש: (שמואל א, ב, ט)

ג. כי לא בחרבם ירשו ארץ וזרעם לא הושיעה למו כי ימנה וזרועה ואור פניה כי רציתם: (תהלים מד, ד-ה)

יתן ה' ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו - אמן!

בפרשה: 'ותקרבנה בנות צלפחד... ויקרב משה את משפטן לפני ה'. פרש"י: ויקרב משה את משפטן - נתעלמה הלכה ממנו, וכאן נפרע על שנטל עטרה לומר: (דברים א, יז) 'והדבר אשר יקשה מכם תקריבון אליי ושמעתי'.

משה רבינו גדול הנביאים, מעיד עליו הקב"ה: "פה אל פה אדבר בו כמראה ולא בחידות ותמונת ה' ביט... לא כן עבדי משה בכל בתי נאמן הוא".

משה אמר: 'הדבר אשר יקשה מכם תקריבון אליי ושמעתי'... לכן נתעלמה ממנו הלכה.

והשאלה היא: וכי מוצא פיו של משה רבינו אינו דבר ה'?! הרי כל דבריו היו כנבואה מפי ה'. אם כן, כאשר אמר 'תקריבון אליי', 'אליי' שהתכוון הוא הוא דבר ה', ולמה נענש עד אשר נתעלמה ממנו הלכה? אלא נשכיל דבר נפלא.

התורה הקדושה מלמדת אותנו דבר גדול. זכר ואל תשכח, ה' מלך גאות לבש' - רק הקב"ה לבדו יכול לומר 'אני עשיתי'! לפי שכל כוח שיש בעולם הוא רק מכוחו, אך בלעדיו אין עוד. אין כוח אחר שפועל בעולם זולתו. לכן, גאווה אצל בשר ודם - 'אני עשיתי' - היא מגונה ביותר. אדם שיש בו גאווה הוא מתלבש בבגד של הבורא, אומר עליו הקב"ה: אין אני והוא יכולין לדור יחד, 'אתה אומר שאתה עושה ומצליח, אז בבקשה תעשה אתה, אני לא פה, אני הולך!' אדם שתולה את הצלחותיו בעצמו, הרי שהוא בכוחו, מגרש את הקב"ה מקרבתו, אין זה עונש, אלא זו מציאות, זו תוצאה עגומה של המעשים שלו!

לכן, גם כאשר גדול הנביאים 'משה רבינו' אמר: 'והדבר אשר יקשה מכם תקריבון אליי ושמעתי' היה בדבריו, ריח דק מן הדק שבדק של גאווה, סרך של - 'אני'. נשמע מפיו, כאילו הוא זה שיענה על השאלות מכוחו, לכן המציאות הייתה שהקב"ה השאיר אותו לבדו לענות על השאלה, עד שהוכרח לומר 'איני יודע' ופנה אל הקב"ה לקבל תשובה. לעומת זאת, אדם שתולה את הצלחותיו בקב"ה, אזי הקב"ה עוזר לו להצליח עוד יותר, הרי הוא מפרסם שם שמים בהצלחותיו. וזהו היה סודו של יוסף הצדיק, כמו שנאמר: 'ויצא אֲדֹנָיו בִּי ה' אֱתוֹ, וְכָל אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה ה' מִצְלִיחַ בְּיָדוֹ' ופירש רש"י: כי ה' אתו - שם שמים שגור בפיו. דהיינו, כל מה שהיה עושה היה אומר: 'בעזרת ה', 'ה' יתן ברכה', יוסף הצדיק לא היה מתבייש לומר בעזרת ה', לא היה אומר

שאלה

האם מותר לשחק בשבת, מונופול, דמקה, שחמט, וכדומה לגדולים או לקטנים?

תשובה

איתא בגמרא עירובין (קד.) עולא איקלע לבי רב מנשה אתא ההוא גברא טרף אבבא אמר מאן האי ליתחל גופיה דקא מחיל ליה לשבתא, א"ל רבא לא אסרו אלא קול של שיר.

ופירש רש"י, טרף אבבא, הקיש על הדלת באגרופו והשמיע קול, דקסבר כל אולודי קלא אסיר. בקול של שיר, הנשמע כעין שיר בנעימה ובנחת.

ושקיל וטרי שם ומקשי' לרבה, ואלא הא דאמר רב יהודה אמר רב נשים המשחקות באגוזים אסור, מאי טעמא לאו דקא מוליד קלא וכל אולודי קלא אסיר, לא דלמא אתי לאשוויי גומות, דאי לא תימא הכי הא דאמר רב יהודה נשים משחקות בתפוחים אסור, התם מאי אולודי קלא איכא, אלא דילמא אתי לאשוויי גומות. ע"כ.

וכתב הר"ף (לה:) ומסתברא לן דהלכתא כרבא דלא אסרו אלא בקול של שיר בלבד. וחזינו למקצת רבנותא דסבירא להו כעולא וסמכי אגמרא דבני מערבא (ירושלמי ביצה פ"ה ה"ב) דגרסינן התם במסכת יו"ט (פ"ה הל"ב) אמר רבי אלעזר כל משמיע קול אסורין בשבת ר' אלעא איעצר בסידרא סליק לביתא ואשכחון דמכין דמך על תרעא בנין דלא מקש בשבתא ואמרין נמי רבי ירמיה שרי מקש על תרעא בשבתא א"ל אביי מאן שרי לך. ואנן לא סבירא לן הכי דכיון דסוגיין דגמרא דילן להתירא לא איכפת לן במאי דאסרי בגמרא דבני מערבא דעל גמרא דילן סמכינן דבתרא הוא ואינהו הוי בקיאי בגמ' דבני מערבא טפי מינן ואי לאו דקים להו דהאי מימרא דבני מערבא לאו דסמכא הוא לא קא שרו ליה אינהו. ע"כ.

וכתבו התוספות (ד"ה הכי גריס) דר"ח פסק כעולא דאפילו קול שאינו של שיר אסור. ורב אלפס והרב יהודה בר ברזילי פסקו כרבא.

והרא"ש (סימן כ) הביא ג"כ דעת רבינו חננאל ודעת והר"ף, וכתב ע"ז מור הבית יוסף (סימן שלח) דאע"פ שהביא ב' הסברות ולא הכריע, דבריו נוטים לדברי הר"ף שהרי כתבם באחרונה. וע"ש שנקט בדעת הרמב"ם כדעת הר"ף.

והטור כתב, אין שוחקין באגוזים בשבת, לר"ח משום משמיע קול, ולרב אלפס משום אשווי גומות. וכתב הבית יוסף דהטור ס"ל דלר"ח נמי איסורא איכא משום אשווי גומות אלא שהוסיף לאסור משום השמעת קול. ומפני כך לא כתב רבינו דאסור לשחק בתפוחים אף דאין בו השמעת קול כיון שעכ"פ יש בו אשווי גומות אליבא דכו"ע, ורק באגוזים נחלקו אם יש בו עוד משום השמעת קול.

מיהו כתבו התוספות שם, דאין למחות בנשים ותינוקות דמוטב שיהו שוגגין ואל יהו מזידין. וכ"כ בסמ"ג וכן כתב בהגהות פרק כ"א בשם ס"ה. וכ"פ הרמ"א סימן שלח סעיף ה.

וכתב רבינו ירוחם (חלק ז י"ב עו.) דלדברי הפוסקים כעולא אסור לשחק באגוזים אפילו ע"ג מחצלת דהאיכא השמעת קול, ולדברי הפוסקים כרבא, מותר ע"ג מחצלת דליכא משום אשווי גומות ולא גזרינן שמא ישחק בהם ע"ג דא"ם הוי גזירה לגזירה. ע"כ.

המשן בעמ' 3

נתבקש להעיד בערכאות

שאלה: ראובן תבע את חברו שמעון בערכאות על ענין מסויים, ראובן התובע ידע שחברו יהודה יודע על העניין וביקש מהערכאות להזמין את יהודה שיעיד לטובתו, ואכן כעבור מספר ימים יהודה קיבל זימון ממוכירות ביהמ"ש על מנת להציג את מתן עדותו בפני השופטים, יהודה יצר קשר עם רבו ושאל אותו האם הוא יכול ללכת לביהמ"ש על מנת לתת עדות? צוין על אתר שיהודה אמר לרבו שאכן ראובן צודק בטענותיו וכעת השאלה היא האם יהודה חייב ללכת ולהעיד בביהמ"ש לטובת חברו ראובן?

תשובה: אסור ליהודה לילך להעיד לטובת ראובן בערכאות! אלא אם ראובן קיבל אישור מביה"ד לילך לתבוע בערכאות רק אז מותר לעד להעיד לטובת מי שהביאו.

נימוקים: יש בזה שני נידונים, דיני ממונות, ודיני איסור והיתר: מצד דיני ממונות, אף אם יהודה יודע שהנתבע חייב, אסור לילך ולהעיד ולחייבו בערכאות, אלא באופן שהיו מחייבים אותו גם בדין תורה. ולכן, אם אין עד כשר נוסף המעיד כדברי יהודה, הרי בבית דין לא היו מחייבים אותו על פי עד אחד, ולכן אסור להעיד על כך בפני ערכאות (חו"מ סי' כח סעי' ג) גם אם יש שני עדים כשרים, אסור להם ללכת ולהעיד, אלא אם אותו תובע קיבל היתר מבית דין לתבוע את חברו בערכאות, אך אם הלך ותבעו באיסור, אסור ללכת ולהעיד לטובתו (שו"ת רמ"א סי' נב, הובא בחי' רעק"א סי' כח סעי' ג, ועיי"ש מה שהביא מהם של שלמה ב"ק פ"י סי' כג הובא בט"ז).

יסוד דין זה הוא על פי המבואר בגמרא (פסחים כב:) שהמושיט חברו דבר שיעבור בו איסור (לדוגמה, כוס יין לנזיר), הרי המושיט עובר על איסור 'לפני עור לא תתן מכשול' (ויקרא יט, יד). ומבואר שם עוד, שהאיסור מדאורייתא הוא רק אם חברו לא יכל לעבור על האיסור אלא אם היה מושיטו לו (כגון שהוא נמצא מעברו השני של נהר), אך אם היה יכול לקחת את האיסור העצמו, אין המושיט עובר על איסור דאורייתא של 'לפני עור', אלא על איסור דרבנן של 'מסייע לידי עוברי עבירה' (יו"ד סי' קנא, ה) והכרעת אחרונים שאיסור 'מסייע' הוא אף כשהעובר הינו מזיד. (דרכי תשובה סי' קנא ס"ק יח, ודלא כדגול מרובה יו"ד סי' קנא)

לאור מה שנתבאר, פסק הרמ"א (שם), שאסור ללכת ולהעיד לטובת חברו בערכאות, משום שהתובע עובר בכך על איסור ואף אם התובע והנתבע הלכו לשם מרצונם. כמבואר בחו"מ (סי' כו, א)

והנה, יש שהעירו על דברי הרמ"א, שאיסור 'מסייע לידי עוברי עבירה' הוא כשהמסייע משתתף בהכנה לעשיית האיסור, אך כאן הלא התובע כבר עבר על האיסור לתבוע בערכאות, ומדוע יהא בזה איסור 'מסייע'. ועוד, אחר שכבר עבר התובע על האיסור, שוב יהיו העדים חייבים להעיד לטובתו, משום 'לא תעמוד על דם ריעך' והשבת אבידה, כדי שלא יעכב הנתבע את ממונו שלא כדין (שער משפט סי' כו ס"ק א).

אך האחרונים נקטו כדעת הרמ"א, וביארו שאף אחר שתבע הלה את חברו בערכאות באיסור, עדיין יש איסור לעדים ללכת לשם ולהעיד, משום שבכך הם מייקרים את משפטי הערכאות, והם גם מסייעים לערכאות לגמור את פסק הדין ולבצעו, ועוד, שבכך הם מרגילים אנשים אחרים לילך ולתבוע בערכאות כשיראו שעדים כשרים אינם נמנעים מלהעיד שם. ואין בזה כלל נידון של השבת אבידה, שהרי בעל הממון עצמו אסור לו לילך לערכאות לתבוע את ממונו, ואף קנסוהו שאם יבא אחר כך לתבוע את הממון בב"ד, אין נזקקין לו, (כמבואר בס"י כו סעי' א ונתיב"מ ס"ק ב) וכל שכן שהעדים אינם מחוייבים בכך (ערך ש"י סימן כו, סק"א, אמרי בינה דיינים סי' כז, אולם המשפט סימן כו, אבני החושן סי' כו סק"א, ואורח משפט סימן כו).

ויש שהתירו אף להעיד בשקר לטובת מי שתבעוהו בערכאות באיסור (עי' שו"ת מהריב"ל ח"ג סי' מה, וספר הערכאות בהלכה עמ' קפ - קפא ובהערות שם). אמנם אם התובע עשה כן בהיתר מב"ד, אזי העדים מחוייבים ללכת ולהעיד לטובתו, משום השבת אבידה (אבני החושן סימן כו סק"א).

בברכה יגאל אלון ס"ט.

המשן מע' 2 - נשאלו בקו - הרב אלון בן שבת

ובשולחן ערוך (סימן שלח סעיף ה) פסק כהר"ף דאין שוחקין באגוזים ולא בתפוחים משום אשוויי גומות. וכתב הרמ"א, ודווקא על גבי קרקע, אבל על גבי שולחן שרי דליכא למיגזר משום אשוויי גומות.

והנה כתב השלטי גיבורים בשם ריא"ז (סוף עירובין דף לה): נשים המשחקות באגוזים או בתפוחים הרי זה אסור שמא יבואו להחליק הקרקע ולהשוות גומותיו. ונראה בעיני שאם הן משחקות לנצח זו את זו אפילו בחול אסור מפני שהוא דומה לקוביא. וכתב ע"ז הש"ג דדבריו צ"ע דהא שחוק אגוז ותפוחים הוו מידי דתלוי בחכמה ואינו תלוי בגורל בענין דלהוי דומיא דקוביא, ולדידיה יהיה נמי אסור לשחוק בשחוק השקאק (שחמט) ולדעתי כי יש ראייה להוכיח דכל מידי דתלוי בחכמה אין בו משום הטלת חלשים (גורלות) ולא משום קוביא ומותר לשחוק בהן בשבת כל שאינו שחוק ממון ולא דמי לקוביא שיש בה איסור אפילו לשחוק בחינם בשבת משום הטלת גורלות. ע"כ.

וכדבריו פסק הרמ"א בסימן שלח סעיף ה שכתב, ומותר לשחוק בעצמות שקורין טשי"דאף על פי שמשמיעין קול, הואיל ואינו מכווין לשיר. ע"כ. וכתב ע"ז המגן אברהם (סק"ח) דנהגו לעשות האיסקקי של כסף דאל"כ מיחוי כעובדא דחול וצ"ן לסימן שכן סעיף ג דכתב שו"ע שם, אין מגרדין בכלי העשוי לכך אלא א"כ היו ידיו או רגליו מטונפות בטיט וצואה. וכתב המ"א שם סק"א דאם היה לו מגרדת המיוחד לשבת שרי. ומקורו מהגמרא שבת (שבת קמז:) רב שמואל בר יהודה עבדא ליה אימיה מגרדתא דכספא. וכוננת המגן אברהם כאן דכיון שהעצמות או האישקקי הללו משמיעין קול, אף שמוותר לשחוק בהן שהרי אינו מכיון לשם נעימה, מ"מ יש לייחדן לשבת דאל"כ מיחוי כעובדין דחול.

והמגן אברהם הביא עוד מש"כ בשו"ת תורת אמת למהר"א ששון (סימן קפ) לחלוק על הש"ג דנהי דלענין לשחוק בו בחול הוי דבר שבחכמה ואינו דומה למשחק בקוביא, אבל בשבת אין סברא להתיר דלא מיקרי דבר שבחכמה כמו האצטרולב (טלסקופ) שמותר הרשב"א דאותה החכמה יש תועלת בידי עתה, אבל כאן מה תועלת יש בידיעת חכמת האישקקי. ועוד שאפילו אם יהיה חכמה הא דמי למקח וממכר דאסיר כמו הטלת חלשים. וסיים דלשיטת הש"ג אין כאן חשש מוקצה דכיון שהוא סובר שהוא מותר בשבת, יש עליו שם כלי ואינו מוקצה. ע"ש.

וסיים על זה המגן אברהם דהוא הדין בכל מיני שחוק אסור, ובמקום שנהגו להקל אין למהות בידם. ע"ש. וכדברי מהר"א ששון פסק הברכי יוסף (שלח סק"א) והביא שכן נקטו כמה גדולים, הרב כנה"ג (חו"מ סימן שע) ומהר"מ גאוויון, (כרך ב סימן ס הוצאת מכון המזרח) ומהר"ח כפוס יצ"ל. והגם שהרב כנה"ג כתב דגדולי ישראל נטפלו בו, הנה לגדולי ישראל דודאי מעשיהם לשם שמים, דאפשר דהוו חולים בחולי השחורה ומשום רפואה לאסוחי דעתייהו בבוא דוא"ג ולמהדר אתלמודייהו וכיוצא קעבדי, ודי בזה. ע"ש. ולדברי הברכי יוסף צ"ן המשנה ברורה ס"ק כא.

והשתא לפי זה יש להחמיר לגדולים לשחוק בשבת במשחק הדמקה וכדומה, ובפרט לפי מש"כ הבית יוסף בסימן שח בענין משחק בכדור בשבת בשם הירושלמי פ"ב דתענית, טור שמעון למה חרב י"א מפני הזנות וי"א שהיו משחקין בכדור. ובמדרש איכה על הפסוק בלע ה' ולא חמל איתא, טור שמעון למה חרב, אם משום הזנות, הלא לא היתה אלא נערה אחת והוציאהו משם, אמר רב הונא ששחקו בכדור בשבת. וכ"פ בשו"ע שם סעיף מה. ואין הטעם רק מחשש מוקצה (ובפרט בכדורים שלנו שמויצרים במיוחד לשם משחק אין עליהם תורת מוקצה, וכמש"כ בחזון עובדיה שבת ג עמוד צט) אלא משום שהוא שחוק וקלות ראש וזלזול בכבוד השבת וכמש"כ המהרש"ל בספר ים של שלמה (ביצה סימן לד) ע"ש. ועיין בחזון עובדיה (שבת ג עמוד ק) שהביא מש"כ בספר מטה משה (אות תעז) להתיר לשחוק בכדור בשבת, וכתב ע"ז

שכנראה שדברי מהרש"ל נעלמו ממנו. ע"ש. והוא הדין לשאר המשחקים הללו שיש בהם ביטול תורה בשבת.

אולם לילדים ונשים יש להקל והוא ק"ו ממה שכתב הרמ"א ע"פ דברי התוספות דאפילו בשחיקת אגוזים שיש בהם חשש אשוויי גומות והשמעת קול אמרינן מוטב יהיו שוגגין ואל יהיו מזידין, וכל שכן בזה שהש"ג מתיר אפילו לגדולים. ואפילו במשחק הכדור בשבת כתב הרמ"א (סימן שח סעיף מה) דיש מתירים ונהגו להקל. וראה בספר אור לציון חלק ב עמוד ר"ז שכתב להקל במשחק הכדור לקטנים על פי הכלל שייסד שם דכל מה שהרמ"א מיקל לגדולים יש להקל לבני ספרד לקטנים. וכ"ש בזה דיש להקל בשופי לילדים לשחוק במשחק הדמקה והשחמט וכדומה.

ולענין משחק המונופול, תחילה יש לנו לומר דעד כאן לא נחלקו הש"ג והתורת אמת אלא דווקא במשחק שהוא על דרך החכמה דהיינו שהאדם המשחק בו אם יתחכם יותר מחבירו הוא נוצח, ובו אסור לשחוק בשבת לדעת התורת אמת, דכיון שצריך הוא לחשוב ולהעמיק במהלך המשחק יש להחשיבו כקריאה בדברי חולין בשבת, היות ואין בזה המשחק חכמה יתירה כמו האצטרולב והוי כקריאה בדברי חולין שאין בהם חכמה שאסור ללמוד בהם בשבת כמבואר בשו"ע סימן שז סעיף טז-יז, וממילא יש על זה שם מוקצה בשבת. אולם אותם המשחקים אשר אינם דורשים מחשבה וחכמה כלל אלא רק מיומנות וזריזות כלשהיא או מזל בעלמא, תו אין לאסור בהם מדיו קריאה בדברי חולין והם מותרים בשבת מלבד אם הם נעשים בגורל או שמרוויח בהם מה שיש לחבירו. וזה ברור.

והנה הבית יוסף בסימן שלח הביא מה שכתב האגור בשם ה"ר אליעזר שאסור לשחוק בשבת בתם וחסר עכ"ל (הוא המשחק שנקרא "זוג או פרד") וכתב ע"ז הבית יוסף, ואפשר שטעמו משום דגורנין שמא יבוא לשחוק ע"ג קרקע וסובר כדברי האומרים דאסור לכבד קרקע המרוצף אטו שאינו מרוצף שכתבתי בסימן של"ז. ואפשר שטעמו משום דכל שחוק שעשוי להרויח את של חבירו אסור בשבת משום דמיחוי כמקח וממכר. ולפי זה מה שאסרו לשחוק בתפוחים משום אשוויי גומות ולשחוק באגוזים משום אשוויי גומות או משום משמיע קול צריך לומר דבמשחק שלא להרויח אלא דרך שחוק בעלמא אמרו כן דאילו משחקים להרויח בלאו הנך טעמי אסור משום דמיחוי כמקח וממכר. א"נ במשחקים להרויח נמי אמרו דבלאו טעמא דמיחוי כמקח וממכר נמי אסור משום אשוויי גומות או משום משמיע קול. ע"כ.

ולפי זה היה נראה לאסור משחק המונופול שהרי משחקים בו להרויח בדרך מקח וממכר כנודע. אולם יש לחלק כי במשחק זוג או פרד הנוצח מרוויח וזוכה לגמרי במה שיש ביד חבירו ויש בזה מקח וממכר ממש, משא"כ במשחק המונופול אין כאן שום רווח והפסד אמיתי לאחד מהצדדים והכל הוא מקח וממכר מדומה.

וכן ראיתי בספר שולחן שלמה (חלק ג סימן שלח הערה ח) שכתבו בשם הגרש"א זצ"ל בענין המונופול בשבת דכיון דלאו כסף ממש הוא, שרינן בכל גווני. ע"כ. וביארו שם בכוונתו, דכיון דאינו עשוי להרויח או להפסיד כמו בתם או חסר, כיון דכל הדבר הוא משחק גרידא שכשמיסמו אין אחד יתר על חבירו כלום, ובצירוף זה שהניירות שמופיע עליהם סכומי כסף לצורך המשחק הם מדומים ואינם כסף ממש, מותר לשחוק בהם. ע"כ.

וכ"כ בספר שמירת שבת כהלכתה (פרק טז הערה צא) בשם הגרש"א זצ"ל, אולם הביא שם מספר תורת שבת (למזה"ר יעקב וויל סימן שח ס"ק סא) לאסור בזה. ועיינתי בגוף הספר וראיתי שהוא מדבר אודות המשחק הנקרא ביליארד (סנוקר) וכתב לאסור בזה דאף שאינם משחקים בכדי להרויח דבר מה מחבירו מכל מקום מרוויחים הם את

המשן בעמ' 4

מטרות העמידה

קמחא
דפסחא

לימוד
שירת
הבקשות
לילדים

בית
הוראה

לימוד
טעמי
המקרא

כולל
אברכים

שכר המשחק. ע"ש. וכוונתו בזה שיש שהולכים למקום אשר שם נמצא המשחק הזה ובעבור תשלום של שהוא יכולים הם לשחק בו, ומי שהוא נוצח יהיה פטור מתשלום שכר המשחק. ולפי זה בענין המונופול אין שייך טעם זה כלל וכלל.

עוד כתב שם לאסור משום עובדין דחול והוא על פי דברי המגן אברהם דנהגו לעשות האישקקי משל כסף ומיוחד לשבת וכהיה דמגרתא דכספא. ע"ש. אכן ראיתי בשו"ת באר משה (חלק ו סימן ק) שציין להמגן אברהם והתורה שבת (מש"כ מנחת שבת הוא ט"ס) וכתב אודות משחק המונופול בכסף מדומה להתיר אם הכסף עשוי מניירות אבל בכסף מטבעות מדומה יש לאסור. וכוונתו דבכה"ג שהוא עשוי ממטבע ברזל אף שהוא מדומה יש בו עובדין דחול שהרי הוא משמיע קול אף שאינו מכיון לשם נעימה, אבל כשעשוי מנייר חשיב כמגרתא דכספא ואין בו עובדין דחול כלל. וכ"כ בספרו באר משה חלק ב סימן כז אות ה שכתב בענין משחק "דומינו" בשבת דאם יש להם כזה מיוחד לשבת יש להקל לילדים עד גיל יג. ע"ש.

ודע דכל מה שכתב המגן אברהם לייחד המשחק לשבת משום חששא דעובדין דחול היינו במשחק שיש בו השמעת קול וכמש"כ הרמ"א דהעצמות משמיעין קול, ולכן אף שהדבר מותר משום שאינו קול של נעימה, מ"מ יש בו חשש עובדין דחול, אבל במשחק המונופול שהכל מנייר אין כאן שום חשש דעובדין דחול כלל. (ואולי על זריקת הקוביות שכל אחד זורק בתורו ויש בהן השמעת קול יש חשש עובדין דחול, ומיהו גם המגן אברהם לא אסר זאת ממש מין הדיו, אלא כתב בלשון "ונהגו" לעשות משל כסף וכו', ומה גם דהרמ"א היקל בזה ולא הצריך לייחדן לשבת, ועכ"פ ודאי שאם מיוחד כל המשחק לשבת עדיף טפי)

וכ"כ בספר אור לציון חלק ב (עמוד רעב הערה ה) דמותר לבנות לשחק במשחק מונופול בשבת, אף שיש בו כעין שטרות כסף כיון שאין השטרות אלא למשחק בעלמא ואינם מוקצה לילדים, ומותר לשחק בהם בשבת. ע"כ.

ושמעתי מהרה"ג אהרן בוטבול שליט"א לאסור המשחק במונופול בשבת ודימה זאת להא דהתירו בשבת בעת שמוכרים המצוות בבית הכנסת ומטילים לתוך המעטפה נייר שעליו מופיע הסכום שהזוכה במצוה התנדב, והטעם משום שהוא לצורך מצוה אין שייך בו ענין מקח וממכר וכמו שכתב מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל בתשובה בשו"ת יחיה דעת חלק ב סימן מז, ולולי טעם זה היה הדבר אסור, וא"כ במונופול שאין בו שום מצוה הדבר אסור. ואחר המחילה אין זה דומה מאחר ובהטלת הפתקא לתוך המעטפה אנו מחייבים בכסף ממש את האדם הזוכה והרי זה ממש כמקח וממכר אלא שהדבר הותר לצורך מצוה, משא"כ במשחק המונופול אין כאן שום רווח לאף אחד ובסיום המשחק הכל בטל ומבוטל וכל המשא ומתן הוא רק למשחק בעלמא ואין כאן שום התחייבות ושום קנין.

הלכך נראה להלכה להתיר לילדים לשחק במונופול בשבת ובשאר משחקים הנזכרים, וכדאי שיהיה להם משחק כזה המיוחד לשבת וכדברי הבאר משה, ויראה האב להנכנס שלא יבוא הדבר בזמן לימודם בשבת, אולם לגדולים אין להקל והשבת ניתנה בכדי שיעסקו ישראל בתורה.

בברכה
אלון בן שבת

רבי חיים בן עטר (א)

עט באנו לספר אודות המנוחה הטובה, נהג דמותו ופלאי תורתו של שר התורה והחסידות, רבינו הקדוש, "אור החיים", סיני ועוקר הרים, מופלא ומלומד בניסים, ארי במסתרים, מרא דרוזין, קדוש קדוש יאמר לו, הלא הוא רבינו חיים בן עטר זצוק"ל זיע"א.

רבינו חיים בן עטר זיע"א, בעל ספר "אור החיים" על התורה, נולד בשנת ה' אלפים תנ"ו בעיר סאלי שבמרוקו לאביו הרב ר' משה בן הגאון הקדוש מוה"ר חיים ממשפחת בן עטר שהיו מגולי ספרד. רבינו קיבל את תורתו מקטן רבי חיים, שעל שמו הוא נקרא, כדבריו בהקדמתו לספרו "חפץ ה'" (על הש"ס): "ושבתי ללמוד תורה מפי מורי ורבי, הרב המפורסם אדוני זקני מורי, אשר נודע בשערים שמו המופלג, החסיד הענין כמוהו" רבי חיים בן עטר זלה"ה. אשר מימיו שתינו באר מים חיים, ובין ברכיו זולתי, ובחינו יושבתי מיום היותי, לשאוב מדבריו הטובים, ומורו חסידות, כמעט אני אומר שלא עבר עליי חצי לילה בשינה, אפילו לילי תמוז, מלקון ולספוד כאשר אלמנה, על חורבן בית אלונין, בבכי גדול, ולהשלים כל הלילה בתלמוד, עימי וכיוצא בי מיוצאי חלציו".

כבר אז, בהיותו קטן, נשבע "אור החיים" כי כאשר יגדל ישאף בכל כוחו להחזיר את עטרת ישראל ליושנה. כאשר גדל רבינו והיה לער הצטרף אל זקנו ולמד עמו תורה עד עלות השחר.

רבינו הקדוש הוא בין הבוהדים שזכו שנתוסף לשמם התואר "קדוש", ועליו אמר הבעש"ט כי הוא "ניצוץ של משיח".

רבינו הוא צאצא לאחת המשפחות הנכבדות והחשובות בין יהודי מרוקו, היא משפחת בן עטר. השם "עטר" ניתן להם על היותם סוחרים בשמים בארץ מוצאם שם מכונים הבשמים בערבית "עטר". ממשפחה זו יצאו בהמשך הדורות צדיקים וגאונים. בני המשפחה נמצאו להם מקלט בעיר סאלי שבמרוקו בבורחם מספרד, ושם התבססו והמשיכו לטוות את שושלת זהה. גם במרוקו, כמו בספרד, התפרסמו בני המשפחה כבעלי יצירות וצדיקים נודעים. בין נכבדי העיר ופריסתה של סאלי, בלטה דמותו הנאצלת של **רבי חיים בן עטר זיע"א – סבו של רבינו הקדוש**. רבי חיים הזקן התפרסם בין יהודי מרוקו כאיש קדוש ובעל מופת אשר בקיב בנגלה ובנסתר נודע בנדיבותו ובתמיכתו לאביונים. יום לילתו ישב והגה בתורה, וגם בזמן שהיה עוסק במסחר – לא נטש את לימודו. **הסב – רבי חיים בן עטר זיע"א ואחיו רבי שם טוב בן עטר זיע"א** ייסדו בית מדרש בסאלי שנקרא "בית הכנסת בן עטר", לשם התקבצו תלמידים רבים כדי ללמוד תורה. בנו של רבי חיים הזקן – רבי משה, התגורר יחד עם אביו והצטיין כאביו – בצדקה, בהכנסת אורחים ובלמוד תורה, וכן גדל רבינו בין ברכי סבו והתחנך על התורה ועל העבודה.

מצאנו בנודע בעל ה"אור החיים" כקדוש וטהור, מופשט כליל מן העולם, מרבה בצומות וסיוגופים. למרות תעניתיו וסיוגופיו לא נמנע מלשקוד שקידה עצומה בתורה. בגיל צעיר חיבר את ספרו "חפץ ה'" – חידושים על מסכתות אחדות של הש"ס. משבגר רבינו הקדוש, נשא לאשה את פאנינה – בתו של הגביר רבי משה בן עטר ממכונאס, שהיה בן דודו של אביו. **רבי משה חתנו של ה"אור החיים"**, היה יועצו האישי של מלך מרוקו ופעל רבות למען אחיו היהודים. וכן, כשהוא סמוך על שולחן חותנו העשירי, ישב רבינו חיים בן עטר והוסיף שקידה על שקידתו ופרישותו על פרישותו. שמו של הצדיק התפרסם עד מהרה ברחבי העיר, ותלמידיו רבים החלו להגיע לבית מדרשו ללמוד את תורתו. "אור החיים" הקדוש לא הסתגר בארבע אמותיו. הוא דרש בפרים בעניני תורה ומוסר, וגילו הצעיר לא מנע מהממונים להגיע ולשמע את דרשותיו.

הצדיק שהשפיע את הגיהנום

במהלך ימי גלותו הנוודדת של אור החיים הקדוש, קרה מעשה פלא. ערב שבת אחד, בעודו נח על אבן ביער הסמוך לעיר, נפתחו לו מעיינות החכמה ונתגלו לו מ"ב (42) פירושים עמוקים על הפסוק "אם בחקותי תלכו". שנסכס לעיר. כדרכו בקדוש. הסתיר את זהותו והתאחר כאביון פשוט אצל אחד הנכבדים. בסעודת השבת לקח אותו מארחו לבית הכנסת לשמוע את דרשות רב העיר. התפעלות, שמע רבי חיים את הרב דורש את אותם הפירושים ממש שנתגלו לו ביער, כשהוא מכריז בהתרגשות: "דברים אלו נאמרו במתיבתא דרדקיא (ישיבה של מעלה) בשם רבי חיים בן עטר!" בענותותנו כי רבה, הפטיר האורח בשקט: "חיים בן עטר", ללא תואר רב... הנוכחים, שקדושת ה"אור החיים" כבר נפוצה שמעו, נרעשו מהעזתו של האורח האלמוני. כל שחזר הדבר על עצמו לאורך השבת, גברה חמתם. עם דמדומי חמה של סעודה שלישית, כששב האורח על זולתו כביכול, פקעה סבלנותם; הם נעלו אותו בחדר סגור, מתוך כוונה לבוא עמו בדין במצאי השבת.

אך מן עם תום תפילת ערבית, התחוללה דומה. סעודה אדירה התחוללה בחוץ, בל בית הכנסת רעד וגעש. רב העיר המבוגר עשה מיד "שאלת חלום", והתשובה שהרעידה את לבבו לא איחרה לבוא: **היות וה"אור החיים" הקדוש כלוא בחדר ואינו יכול להבדיל כל היום, שר ההכנסה מניש שמים וארץ שכן כל עוד לא יבדיל להחזיר את הרשעים לגיהנום!**

בבכי ובחלחלה רץ הרב, פתח את הדלת ונפל לרגלי האורח המופלא בבקשת מחילה, וכל הקהל אחריה. אז נשמעה בת קול ואמרה לרבי חיים בן עטר: "בזיון זה השלים את שנת הגלות שנגזרה עליך. מעתה, ושאית אתה לשוב לביתך".

ממעמקי ים למעמקי הנפש

עוד מעשה, פעם נוצר רבינו הקדוש לנסוע באניה. בהגיע האניה ללב ים, החלה סערה גדולה, והאניה הישיבה להשבר, ולבסוף לאחר שהטלטלה בגלים העזים, נתקלה באחד הסלעים ונשברה וטבעה. הנוסעים המבוהלים תפסו בקרשים וקורות משברי האניה כדי להציל את נפשם וכן עשה גם רבינו הקדוש. יום שלם צפה הקורה ועליה רבינו גלי הים, עד שהגיע לחוף מבטחים. לאחר שעלה ליבשה בבגדים קרושים, רטוב רעב וצמא, בכה רבינו כל הלילה והתפלל לה' שיצילו ויביאו לקמדם ישוב. בעלות השחר ראה רבינו מרחוק צדיק ועשן מיתמר מתוכו, ושמוח מאוד. כשהגיע לצדיק מצא שהלחלח סגורות ורק חלון אחד שהזכוכית בו הייתה שבורה. דרכה נכנס לצדיק.

צדיק היו מיטות מסודרות ושולחן ערוך בכל טוב. ישב רבינו ואכל לחם ושתה מים והודה לה' יתברך על ניסיו ונפלאותיו. לאחר מכן נשכב לישון על אחת המיטות ונרדם. באותו צדיק גרו שודדים, וכשבאו, ראו שנחשך לחמם שבשולחן, הביטו בסביבות החדר וראו את רבינו שוכב במיטה. החליטו שקודם ישוב לאכול ואח"כ יקחוהו לראש השודדים להרגו. כשהקיץ רבינו משנתו ראה את האנשים שנואו שודדים וישיבים ואוכלים, ונתיירא מאוד.

השודדים לקחוהו אל מיהגם מהם שאלי "מי אתה?" השיב לו רבינו: "יהודי אנכי, והאניה בה הפלגתי טבעה בלב ים, ואחר שהייתי בים על גבי קורה אחת הגעתי הנה, ובראותי הצדיק הזה והשולחן הערוך בו, אכלתי כיכר לחם, כי ימנע לא בא דבר מאכל אל פי". אמר לו ראש השודדים: "עד אל שכל כיכר לחם כאן שובר מאה אנשים ועל כל נתיבות מיתה". ראש השודדים אמר כי הוא בעצמו יוציא את רבינו להורג. הוא הוריד את רבינו לבקעה אחת להרגו. אך לפתע פנה אל רבינו ואמר לו: "רבי חיים, האין מכיריני?" הרב המופתע ענה שאינו מכירו. אמר לו ראש השודדים: "אני פלוני תלמידך". תמה רבינו ואמר לו: "כיצד בני הגעת למדרגה שפלה כזו – לשדוד ולרצוח?" השיב לו ראש השודדים: "לא הצלחתי במלאכתי, ויום אחד בכעסי הגדול קמתי ורצחתי את הוריי ועוד כמה יהודים, וברחתי ממקומי המפחתי להיות שודד ורצח. אך אמור לי רבי, האם יש תיקון לעוונתי הגדול?". אמר לו רבינו הקדוש: "יש תיקון עבורך, אבל קשה הוא מאוד". ענה השודד ואמר: "מקבל אני עלי כל תיקון שרבינו יאמר לי ובלבד שתתקן נפשי". ענה לו הרב ואמר: "אם תוכל לעמוד בתיקון זה – ערב אני לך בעולם האמת. זהו תיקון: עליך לקחת כל חרס ולחפש אחר נחש שהוליד. תיקח אחד מהנחשים הקטנים ותכניס אותו לתוך כד החרס, ותסגור אותו היטב ותתלת אותו על צאצא שבעיניו רצופות, ותרשום באיזה יום הכנסת אותו בפנים, ותאכלי ותשקה אותו במשך שנים הללו. ובתום שבע השנים, תצא לשדה במקום שאין אדם עובר, תעמוד ותתוודע בדמיונות שליש על כל עוונותיך, ואת תפתח את כד החרס ותצחק 'שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד', ותדע שיצא הנחש בבעס גדול ויהרג אותך במיתה מושנה. ואם תקבל נאשקת את המיתה, תהיה המיתה הזו כפירתך".

כששמע ראש השודדים את דברי רבינו, נשק לריו ואמר: "מקבל אני באהבה תיקון זה. ותעה מן השמים ציערו אותך את כל הצער הזה למען אשר תיתן תיקון לפשעי, לכן עלי לפצות את כבודו בעבור זה. קודם כל יהיה נפשך לשלום, ועוד אשלם כל נזקי הגוף והממון שנגרמו לך בנסייעה זו וזאת אעשה בקרב הימים". ליווה השודד את רבינו עד בואו לקרבת עירו ונפטר ממנו לשלום. כעבור כמה חודשים בא האיש אל רבינו וגילה עצמו אליו והביא עימו צרור כסף ואמר: "כסף זה הוא מירושת חפצי אבי ואימי ואיני חפץ ליהנות מזה למען יגידו 'הרצחת וגם רשעת?'". לכן אני מקדיש את כל הכסף בידיך של רבינו לשיבתו".

תמצית מההלכה היומית

הרב אברהם כהנא

בחייה ולכן היא טריפה (שו"ע יו"ד מח,ח). נחלקו האחרונים אם נמצאה מחט שוכבת בבית הכסות ויש סירכא לבית הכסות מבחוץ האם זה סימן שהמחט ניקבה את בית הכסות נקב מפולש (דרכ"ת יו"ד מא,עא).

ברכה על בדיקת תולעים: אין ברכה על בדיקת התולעים, שכן הבדיקה מתולעים נועדה להימנע מאיסור ואינה מצווה. לעומת זאת, בדיקת חמץ נועדה לקיים את מצוות 'תשביטו', שחובה על היהודי להשבית את החמץ מביתו (תוס' פסחים ב,א), לפיכך מברכים על מצוות בדיקת חמץ. יש שכותבים שכל דבר שהתולעים מצויים בתוכו ומוחזק שיהיו תולעים, אסור לאוכלו ולשתותו עד שיבדוק את האוכל מתולעים (רשב"א א,קיג).

אדם שרץ והזיק בגלל אועקה: במקרה שאדם רץ וגרם נזק לממון של אחרים תוך כדי ריצה, למרות שהדבר נעשה בתום לב בלי כוונה להזיק, חייב לשלם על הנזק, מכיוון שאדם רשאי להציל עצמו בממון חברו ובכל מקרה חייב לשלם על כך (ש"ך חו"מ שעח,ב).

קדימות מאפה לתבשיל: שני דברים שברכתם 'מזונות' אחד מין מאפה והשני מין תבשיל, המאפה קודם לתבשיל מכיוון שהוא חשוב יותר שהרי עליו ניתן לקבוע סעודה (שו"ע הרב סדר ברכת הנהנין ט, ז). לכן אם היו היו לפניו עוגה וקוגל אטריות, יברך קודם 'מזונות' על העוגה.

סימני עוף טהור: התורה כתבה את סימני הבהמה והחיה הטהורים, אך לא כתבה את סימני העוף הטהור. אם העוף דורס [א. שאוחז את הטרף בציפורניו ומגביהו מהקרקע. ב. שאוכל את הטרף בעודו חי ואינו ממתין שהטרף ימות. ג. שדורס את הטרף ונועץ בו ציפורניו כדי לאוכלו]. הרי הוא טמא. מי שמסופק אם העוף דורס יעמיד את העוף על חוט וכדומה ואם העוף יחלוק את אצבעותיו שתיים מצד אחד ושתיים מצד שני, זהו סימן ברוב העופות הדורסים שכך קל לו לתפוס את הטרף. חז"ל נתנו סימנים לעוף הטהור: א. כל שיש לו אצבע יתירה [נפרדת משאר האצבעות]. ב. שיש לו זפק. ג. כל שקורקבנו נקלף בקלות ולא בסכין. למרות כל זאת אין לאכול עוף אלא אם כן יש מסורת עליו שהוא טהור (שו"ע יו"ד פב,ב).

שולחן שבת זה לא בית משפט: ראש ישיבת 'קול יעקב', הרב יהודה עדס סיפר שכשהיה אברך צעיר, אמו היתה אשת תלמיד חכם אמרה לו: 'שולחן שבת זה לא בית משפט! מעירים לזה, וגוערים בזה, אסור שזה יהיה כך, שולחן שבת צריך להיות ספוג בעונג, שהילדים ימתינו לו כבר ממוצ"ש הקודם' (לעשות את השבת ב - רז, עמ' נז).

נער הייתי גם זקנתי: האבודרהם כתב פסוקים בסוף ברכת המזון, וכתבו האחרונים שיש לומר אחר 'כי לעולם חסדו' פסוק נער הייתי... ברוך הגבר... ה' עוז לעמו יתן... (אליה רבה קפז, א). הבנים הקטנים שהניח הצדיק לא יעזבם האל יתברך בזכותו ולא יחסר לו (רד"ק שם), וכיון שיש פרנסה, ה' עוז לעמו יתן, ואין עוז אלא תורה שיכולים ללמוד ביתר שאת ויתר עוז בדעת צלולה (בנין מנחם, קע). יש אומרים שפסוקים אלו תלויים אחד בשני, שכן כדי לא לסיים בדבר עצוב (צדיק נעזב) מסיימים ב-ה' עוז לעמו יתן (באר אליהו, קו).

הפותח ידו למטה פותחים לו שפע מלמעלה: לשון הפסוק קצת קשה והיה צריך לומר: ולא תקפוץ ידך מאחיד האביון כי תפתח לו ומדוע כתבה התורה פתוח תפתח? אלא שעל ידי שפותח הוא ידו, פותחים לו שערי שפע וברכה מן השמים (אור החיים דברים טו, ח).

טהרת המלבושים ונקיונותם: התורה הקפידה על בגדי כהונה שיהיו נקיים, וכן כהן שעבד ללא בגדי כהונה חילל את העבודה (זבחים יז, ב; שבת קיד, א). נראה שהתורה הקפידה על הלבוש החיצוני כמו על הלבוש הפנימי, ולכן כל כהן שמשנה לבושו החיצוני ואינו לובש בגדי כהונה נחשב כזר ואין כותנתו עליו למרות שבתוכו הוא צדיק גמור. כמו כן הקפידה התורה על נקיונו וטהרתו של הבגד (מ"מ קליין צו, תשכ"א). חייב אדם לראות שיהיו בגדיו טהורים מטינוף וטומאה ושלא יהיו מלוכלכים בשמן ורובב, שהמלבושים לבוש הגוף, והגוף לבוש הנפש, וטהרת הגוף יעורר טהרת הנפש (מגדל עוז בית מדות, עליית הטהרה).

השקיה במים שנטל בהם ידיים בבוקר: הלכה היא, שאין ליהנות ממים של נטילת ידיים ולכן לא ישפכם בבית או במקום שעוברים שם בני אדם (שו"ע או"ח ד, ט), כתבו האחרונים שגם לא ישקה בהם גינתו והעציצים שבבית (כה"ח פלאג' ח, ז). יש אחרונים שכתבו שדברי השו"ע נאמרו לכתחילה, אבל אין בזה איסור (שלמת חיים א, יב). מכל מקום מותר לשופכם בבית הכיסא אע"פ שנהנה שנשטף בהם הצואה (פס"ת ד, יד).

מחט שניקבה את מעי הבהמה: דרכם של רבים ממגדלי הבקר לשים מגנט רב עוצמה במעי הבהמה כדי לשאוב כל מיני חלקי מתכת שנכנסים למעי הבהמה בעת אכילתה ולמנוע בעיות של טריפה. מחט המצליחה לחדור לבית הכסות' והוא אחד מחלקי קיבת הבהמה יכול להטריפה אם המחט מנקבת את 'בית הכסות' משני צידיה - הפנימי והחיצוני. במקרה כזה אם נמצאת לאחר השחיטה מחט תחובה בבית הכסות ויש שם טיפת דם זה סימן שהמחט ניקבה את הבהמה עוד

מטרות העמותה

קמחא
דפסחא

לימוד
שירת
הבקשות
לילדים

בית
הוראה

לימוד
טעמי
המקרא

כולל
אברכים

חכמת נשים

בס"ד

התבוננות (3) – לנשים שרוצות להקשיב פנימה.

והיום הדרך אל הלב

חברה יקרה,

במאמרים הקודמים דברנו על ההשתקפות של מה שמתחולל בתוכנו החוצה

על מערכת התפיסה שלנו

שמשיפה על המעשים שלנו

וגם על כך שכדי לבנות בפנים

נוכל להיעזר בתפיסת החד

שאומרת לחפש מה השני באמת זקוק

ולתת לו את זה

בלי לחשב,

מה יצא לי מזה – פעולה נקיה כדי לתת

כנשים אנחנו אוהבות שליטה

כי שליטה יוצרת סדר

יוצרת חוקיות יוצרת הגיון

מי מנהל את מרכז השליטה שלנו?

רובנו חושבים

שהשכל ההיגיון והמוסר – הם מנהלים

אותנו

התשובה היא לא!!

יש כאלו **שלא חושבים, אולי**, אבל זו

המציאות

שהרגשות משתלטים להם על החיים.

וזה גם לא הדבר המדויק.

אבל אין ספק שרגשות בחיים יותר

משמעותיים

אנחנו הרבה יותר זזים בגללם

יש בהם משהו שמניע אותנו

אבל אם נרד קצת פנימה – נגלה שמתחת

לצורך בשליטה,

פועם מנגנון עמוק יותר שמניע הכול

אבל זה פועל יוצא של מנהל השליטה הפנימי

ומי הוא אותו סוכן?

הלב.

"הלב הוא השורש ומקור הכול"

(של"ה הקדוש שער האותיות ל')

ובאמת בתוכנו אנחנו יודעות

שכל עוד הנר דולק אפשר לתקן

כל עוד הלב פועם

יש לאן להתכוון

יש מה לעשות, ב"ה.

לכל אחת דרך קסומה אל ליבה

דרך ייחודית

אל ליבה של המערכת שלה

כל הסודות כמוסים שם

כל הרצונות

כל האמת

כל התשוקות

כל הכאבים

כולם נקבצו ובאו לך

ואני בסה"כ רוצה להציע כאן

כמה התבוננויות נשיות כאלו

שיאפשרו לנו

הגישה הראשונה שמבריא את המערכת הזו

היא מרכזית מהותית ומשמעותית מאוד

שמחה

אנחנו שמחות במה שיש בנו

שמחה בעצמנו

שמחה מעצם היותנו

לא על תנאי לא בגלל

אלא בעבור, בשביל

בשבילי נברא העולם

ובוודאי אם קרה משהו

זה הולך לבוא לטובתי

אני לא יכולה להיות עד כדי כך עיוורת ולחשוב

שלא

כי הרי יש לי מספיק פעמים

שלא ידעתי להעריך וגיליתי שבסוף

הכול לטובה

משהו שאני אוהבת לחשוב עליו

אבא שבשמים,

הבקשות ממך זה שבח לך

כי אתה יכול, ואין סוף ליכולתך

אתה רוצה לתת ולהשפיע

והתנאי היחיד הוא הכלי של האדם

כי כך גזרה חוכמתך

עזור נא לי לתקן ולהרחיב את הכלים

ואת הדעת, כי אי אפשר בלעדך.

ההתבוננות השנייה –

הכנות

יוצא לי הרבה לחשוב על דברים

שהיו בעבר, ושעדיין קורים

וכל פעם אני חושפת באומץ

תירון.

תירון, זה כמו סיפור שאנחנו מספרות לעצמנו –

שגורם לנו להרגיש צודקות, אבל משאיר אותנו

תקועות.

התירון הזה יוצר אצלי אינטרס ואז עיוות הדין

עיוות התפיסה עיוות הגישה

נניח שאמרתי לעצמי: 'לא עשיתי את זה כי לא

היה לי זמן –'

אבל האמת? אולי פחדתי שזה לא יצליח.

ואני רוצה לשאוף לדרך נקיה

דרך לפחות אני בשיח הפנימי שלי

לא מחפשת תירוצים

מרגישה מספיק מוגנת ביני לבין עצמי

כדי לשוחח בפתיחות בכנות עצמית בשחרור.

למה כנות במערכות יחסים מובילה???

לאמון, נכון, 10 נקודות!

ואז נרקמת מערכת אמון פנימית שלי

באישיות שלי

בפנימיות שלי

ואני הופכת להיות יותר בטוחה בעצמי

בטוחה במתנות שה' נתן לי

בטוחה ביכולות שלי למול התפקידים

ובטוחה גם שאני רק בנאדם

שטועה, וקם וחוזר חלילה.

נוסיף התבוננות נוספת ואחרונה להיום

הודיה

על מה אני מודה בחיי?

על מה אני מהלכת אסירת תודה??

תארי לך שיש לך משימה

לומר עכשיו תודה על כל מה שאת רוצה

שיישאר בחיך

כי כל מה שלא תאמרי עליו תודה

לא תקומי אתו מחר

מלחץ, נכון? שלא נפספס איזו מערכת בגוף

חלילה

שלא נפספס משהו שאנחנו אוהבים.

בואי נשאיר את הפספוסים לאחר

ונתרכז בדבר אחד להודות

בלי לפחד, בלב שלם

כי כל המציאות שלי

היא פלא עצום

והבורא יסייע בידיך להמשיך בדרך

ולראות עוד יותר טוב

זוכרת נכנסנו היום ב3 רבדים של אומץ:

שמחה בלי תנאים

כנות מול תירוצים

להודות ולהלל, על הניסים

קחי לך משהו קטן השבוע

משהו להתאמן עליו

תוכלי לבחור את הקל מכולם

ולהצמיד לך אותו לרשימת ההרגלים

או דווקא להתאמץ בקשה לך,

תעשי את הצעד לפי נטיית ליברך

הוא מבין ויודע מה טוב עבורך

הוא גם מדבר ישירות עם הנשמה.

זכינו היום להתקדם,

תרצי עזרה לחשוב מה מתאים לך?

שלחי לי מילה –

ואשמח לעזור לבחור יחד את הצעד שלך

עוד צעד במסע שלך – וכבר את

קרובה.מתמיד

מרגישה יותר מתחברת לעצמך?

שתפי אותי – אני אשמח לשמוע ממך.

שבת שלום

ליאורה דהן

מטפלת ומאמנת מנטלית בגישת

"מתחברת"

050-410-3-421

dahan.liora.co@gmail.com

מטרות העצמותה

**קמחא
דפסחא**

**לימוד
שירת
הבקשות
לילדים**

**בית
הוראה**

**לימוד
טעמי
המקרא**

**כולל
אברכים**